

Datum van
inontvangstneming

:

13/08/2015

Zaak C-365/15

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

14 juli 2015

Verwijzende rechter:

Finanzgericht Düsseldorf (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

24 juni 2015

Verzoekende partij:

Wortmann KG Internationale Schuhproduktionen

Verwerende partij:

Hauptzollamt Bielefeld

FINANZGERICHT DÜSSELDORF

BESCHIKKING

In het geding tussen

Wortman KG Internationale Schuhproduktionen, [OMISSIS] Detmold,

– verzoekster –

[OMISSIS]

en

Hauptzollamt Bielefeld,

[OMISSIS]

– verweerder –

inzake rentevergoeding over terugbetaalde antidumpingrechten

heeft de vierde Senat [OMISSIS]

[OMISSIS]

op 24 juni 2015 de volgende beschikking gegeven:

De behandeling van de zaak wordt geschorst.

[Or. 2]

Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt krachtens artikel 267, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Moet artikel 241 van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek, aldus worden uitgelegd dat het nationale recht waarnaar in die verordening wordt verwezen, gelet op het Unierechtelijk doeltreffendheidsbeginsel, ook in die gevallen waarin het verzoek om terugbetaling van invoerrechten niet bij een nationale rechter is ingediend dient te voorzien in een rentevergoeding over de terugbetaalde invoerrechten vanaf het tijdstip van betaling van deze rechten tot aan de datum van terugbetaling ervan?”

[OMISSIS]

[Or. 3]

M o t i v e r i n g:

I.

1 Aan verzoekster was opslag in een douane entrepot toegestaan. In de periode 2006-2012 bracht zij voor eigen rekening in dat depot opgeslagen goederen van haar dochteronderneming in het vrije verkeer. Daarbij ging het om schoeisel met bovendeele van leder uit de Volksrepubliek China en Vietnam van leverancier Brosmann Footwear (HK) Ltd. (hierna: „Brosmann”) en van producent Seasonable Footwear (Zhong Shan) Ltd. (hierna: „Seasonable”). Het verwerende Hauptzollamt legde op grond van verordening (EG) nr. 1472/2006 tot instelling van een definitief antidumpingrecht en tot definitieve inning van het voorlopige recht op schoeisel met bovendeele van leder uit de Volksrepubliek China en Vietnam (PB L 275/1; hierna: „verordening nr. 1472/2006”), aan verzoekster een antidumpingrecht op.

2 Op 22 juli 2010 diende verzoekster bij het verwerende Hauptzollamt een verzoek in om terugbetaling van de vastgestelde antidumpingrechten over de periode juni 2007-juni 2010. Op 14 februari 2011 verzocht zij om terugbetaling van de tot en

met 31 december 2010 betaalde antidumpingrechten. Op 7 mei 2012 verzocht zij om terugbetaling van de vanaf 2006 betaalde antidumpingrechten. Ter motivering verwees zij naar de sinds 2006 aanvankelijk bij het Gerecht van de Europese Unie, en vervolgens bij het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJEU) aanhangige procedures in de zaken C-247/10 P en C-249/10 P.

- 3 Bij arrest van 2 februari 2012 in de zaak C-249/10 P (EU:C:2012:53) heeft het HvJEU verordening nr. 1472/2006 nietig verklaard, voor zover zij betrekking had op, onder meer, de ondernemingen Brosmann en Seasonable.
- 4 Daarop betaalde het verwerende Hauptzollamt bij besluiten van 17 april 2013 antidumpingrechten terug ten bedrage van 61 895,49 EUR over 2007 (over de, zijns inziens, nog niet verjaarde periode vanaf 22 juli 2007) alsmede antidumpingrechten ten bedrage van 92 870,62 EUR over 2008.

[Or. 4]

- 5 Bij brieven van 29 november 2013 heeft verzoekster verzocht om vaststelling van een rentevergoeding over de desbetreffende terugbetaling, ter hoogte van 8 punten boven de basisrente vanaf het tijdstip van betaling van het antidumpingrecht. Bij beschikking van 15 januari 2014 wees het verwerende Hauptzollamt dit verzoek af.
- 6 Het door verzoekster tegen dat besluit aangetekende bezwaar wees het verwerende Hauptzollamt bij beslissing van 17 september 2014 af.
- 7 Verzoekster stelt in haar beroep: een recht op rentevergoeding vloeit enerzijds voort uit het Unierechtelijke recht op ongedaanmaking. Anderzijds komen als grondslag voor dit recht artikel 266 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), in samenhang met het arrest van het HvJEU van 2 februari 2012 in de zaak C-249/10 P alsmede met artikel 4, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) in aanmerking. Het recht is ook niet uitgesloten ingevolge artikel 241 van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad tot vaststelling van het communautair douanewetboek van 12 oktober 1992 (PB L 302, blz. 1) (Douanewetboek; hierna: „DW”), aangezien deze bepaling moet wijken voor hoger Unierecht en slechts een beperkte werkingssfeer heeft.
- 8 Het verwerende Hauptzollamt betwist het beroep en betoogt: art. 241 DW sluit een rentevergoeding bij een terugbetaling van invoerrechten op grond van artikel 236 DW uit. Anders dan in de tot nu toe door het HvJEU besliste gevallen, is in casu, in de vorm van artikel 241 DW, sprake van een bepaling die de rentevergoeding over terugbetaalde bedragen regelt.

II.

9 Voor de beslechting van het geding zijn de volgende bepalingen van de Duitse Abgabenordnung (AO) (Duits belastingwetboek), in de versie zoals bekendgemaakt op 1 oktober 2002 [OMISSIS], laatstelijk gewijzigd bij artikel 2 van de wet van 22 december 2014 [OMISSIS], van belang:

10 § 1 Toepassingsgebied

(1) Deze wet geldt voor alle belastingen – met inbegrip van belastingteruggaven – die door het Duitse recht of het recht van de Europese Unie zijn geregeld, voor zover zij [Or. 5] door de federale belastingautoriteiten of de belastingautoriteiten van een deelstaat worden beheerd. Hij is slechts onder voorbehoud van het recht van de Europese Unie van toepassing. (...)

(3) Op bijkomstige fiscale verplichtingen zijn de voorschriften van deze wet, onverminderd het recht van de Europese Unie, van overeenkomstige toepassing. (...)

11 § 3 Belastingen, bijkomstige fiscale verplichtingen

(1) [OMISSIS]

(3) Invoer- en uitvoerrechten op grond van de artikelen 4, punten 10 en 11, van het Douanewetboek zijn belastingen in de zin van deze wet.

(4) Bijkomstige fiscale verplichtingen zijn (...) rente (§§ 233-237), (...) alsmede renten in de zin van het Douanewetboek (...)

12 § 37 Rechten uit de belastingschuldverhouding

(1) Rechten uit de belastingschuldverhouding zijn [OMISSIS] het recht op terugbetaling overeenkomstig het tweede lid [OMISSIS].

(2) Wanneer een belasting [OMISSIS] zonder rechtsgrondslag is betaald of terugbetaald, heeft degene op wiens rekening de betaling is uitgevoerd, tegenover de ontvanger van de betaling een recht op terugbetaling van het betaalde of terugbetaalde bedrag (...)

13 § 233 Beginsel

Over rechten uit de belastingschuldverhouding (§ 37) wordt enkel rente vergoed voor zover dit wettelijk is voorgeschreven (...)

[Or. 6]

14 § 236 Renten over terugbetalingen in gerechtelijk procedures

(1) Wanneer bij of krachtens een rechterlijke beslissing die kracht van gewijsde heeft gekregen, een vastgestelde belasting wordt verminderd, of een belastingteruggaaf wordt verleend, moet over het terug te betalen of te vergoeden bedrag, behoudens het bepaalde in het derde lid, te rekenen vanaf de datum waarop het beroep aanhangig wordt tot aan de datum van betaling, rente worden vergoed. [OMISSIS]

[OMISSIS]

III.

- 15 De beslechting van het geding hangt af van de uitlegging van artikel 241 DW.
- 16 Volgens de bewoordingen van artikel 241, eerste zin, DW is een rentevergoeding over de aan verzoekster terugbetaalde douanerechten in casu op zichzelf uitgesloten. Daarbij maakt het niet uit op welke rechtsgrondslag het verwerende Hauptzollamt de antidumpingrechten heeft terugbetaald. Het gaat hierbij namelijk om bedragen aan rechten bij invoer in de zin van artikel 241, eerste zin, DW (artikel 4, punt 10, eerste streepje, DW).
- 17 Aangezien in casu niet is voldaan de voorwaarden van artikel 241, tweede zin, eerste streepje, DW, komen ingevolge artikel 241, tweede zin, tweede streepje, DW enkel de nationale bepalingen in aanmerking als rechtsgrondslag voor de eis van verzoekster. Op grond van § 233, eerste zin, AO wordt over rechten uit de belastingschuldverhouding, waartoe ook rechten op terugbetaling behoren (§ 37, tweede lid, eerste zin, AO), enkel rente vergoed voor zover dit wettelijk is voorgeschreven. Als [Or. 7] nationale rechtsgrondslag voor een recht op rentevergoeding komt in het Duitse recht derhalve alleen § 236 AO in aanmerking. Deze bepaling kan evenwel in de onderhavige zaak, waarin geen gerechtelijke procedure is gevoerd, niet worden toegepast.
- 18 De Senat betwijfelt of deze conclusie verenigbaar is met het Unierecht. Volgens de Senat rijst de vraag of de conclusie dat er geen recht bestaat op betaling van rente, verenigbaar is met de algemene beginselen van het Unierecht.
- 19 Volgens de rechtspraak van het HvJEU is een lidstaat in beginsel verplicht om in strijd met het Unierecht geheven belastingen terug te betalen. Dit recht op terugbetaling is niet beperkt tot de terugbetaling van ten onrechte geheven belasting, doch omvat ook bedragen die rechtstreeks verband houden met de aan de staat betaalde of door hem ingehouden belasting. Daaronder vallen met name de verliezen die het gevolg zijn van het feit dat geldsommen wegens de voortijdige verschuldigdheid van een belasting niet beschikbaar zijn (HvJEU, arrest van 18 april 2013, C565/11, EU:C:2013:250, punten 20 e.v.). De lidstaten zijn derhalve op grond van het Unierecht verplicht, in strijd met het recht van de Unie geïnde belastingbedragen, te vermeerderen met rente, terug te betalen (HvJEU, arrest van 18 april 2013, C-565/11, EU:C:2013:250, punt 21).

- 20 Het gecodificeerde Unierecht (artikel 241, tweede zin, tweede streepje, DW) sluit een volledige rentevergoeding over terugbetaalde invoerrechten niet uit, doch verwijst in zoverre enkel naar het nationale recht. Op grond daarvan kan een lidstaat, in afwijking van het in artikel 241, eerste zin, DW geregelde beginsel, zeer wel voorzien in een volledige rentevergoeding over terugbetaalde invoerrechten vanaf het tijdstip van betaling ervan, onafhankelijk van de vraag of het recht op terugbetaling door de rechthebbende in rechte geldend is gemaakt of niet. Op grond van de nationale bepaling van § 236 AO kan evenwel enkel om rentevergoeding worden verzocht, wanneer het recht op terugbetaling in rechte geldend is gemaakt. Bovendien komt volgens die bepaling een rentevergoeding enkel in aanmerking vanaf het tijdstip waarop het geding aanhangig wordt (het tijdstip van instelling van het beroep). Voor de Senat rijst de vraag of het [Or. 8] ongeschreven Unierecht in casu niet een volledige rentevergoeding over de terugbetaalde invoerrechten verlangt. Daarbij dient met name in aanmerking te worden genomen dat de nationale bepalingen inzake de rentevergoeding (§§ 233 e.v. AO) enkel onder voorbehoud van het recht van de Europese Unie van overeenkomstige toepassing zijn (§§ 1, lid 3, eerste zin, en 3, lid 4, AO).
- 21 Het HvJEU heeft in zijn rechtspraak tot nu toe weliswaar geen geschreven Unierechtelijk recht op rentevergoeding verlangd, doch erop gewezen dat bij het ontbreken van een Unieregeling het een aangelegenheid van het nationale recht van elke lidstaat is om de voorwaarden vast te stellen waaronder deze rente moet worden betaald, met name de rentevoet en de wijze waarop de rente wordt berekend. Daarbij moeten deze voorwaarden evenwel het gelijkwaardigheids- en het doeltreffendheidsbeginsel eerbiedigen en mogen zij dus niet ongunstiger zijn dan die welke voor soortgelijke vorderingen op basis van het nationale recht gelden, en evenmin van dien aard zijn dat zij de uitoefening van de door het Unierecht verleende rechten in de praktijk onmogelijk of uiterst moeilijk maken (HvJEU, arrest van 19 juli 2012, C-591/10, EU:C:2012:478, punt 27; arrest van 18 april 2013, C-565/11, EU:C:2013:250, punt 23).
- 22 Het doeltreffendheidsbeginsel verlangt met name dat in het geval van terugbetaling van een door een lidstaat van de Unie onrechtmatig geheven belasting, de nationale voorschriften er niet toe leiden dat de belastingplichtige een passende vergoeding voor het verlies dat hij als gevolg van de onverschuldigd betaalde belasting heeft geleden, wordt ontzegd (HvJEU, arresten van 19 juli 2012, C-591/11, EU:C:2012:478, punt 29, en 18 april 2013, C-565/11, EU:C:2013:250, punt 26). Dit is reeds het geval indien de nationale regeling inzake rente voorziet in een berekening waarbij de rente pas begint te lopen vanaf de dag van het terugbetalingsverzoek, en niet reeds vanaf het tijdstip van de onverschuldigde betaling van de litigieuze belasting (HvJEU, arrest van 18 april 2013, C-565/11, EU:C:2013:250, punt 27). Ingevolge § 236 AO kan degene die recht heeft op terugbetaling evenwel enkel in het geval en vanaf het tijdstip van de indiening van een klacht een verzoek om rentevergoeding indienen, hetgeen in de weg kan staan aan een doeltreffende uitoefening van zijn rechten.

[Or. 9]

- 23 Van een rechtvaardiging voor de geregelde uitsluiting van een recht op rentevergoeding op Unierechtelijk of nationaal niveau, is de Senat niet gebleken. Het Hof heeft met name geen belang gehecht aan de vraag of de betrokken lidstaat als reactie hierop in beginsel rente kan terugvorderen ten laste van de eigen middelen van de Unie (HvJEU, arrest van 27 september 2012, C-113/10, e. a., EU:C:2012:591, punten 64 e.v.).

[OMISSIS]